

Història Social de la Llengua Gallega

Codi: 103384

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OT	3	0
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OT	4	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	3	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	4	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	3	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Alba Losada Cuquejo

Correu electrònic: Alba.Losada@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: gallec (glg)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Alba Losada Cuquejo

Prerequisits

No s'escau.

Objectius

Descripció sociolingüística de la Galícia actual i breu anàlisi històric. L'elaboració de la llengua estàndard. El procés cap a la normalització lingüística.

Competències

Estudis de Català i Espanyol

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els principals moviments socials, culturals i històrics de Galícia.
- Interpretar i valorar críticament l'evolució històrica de la llengua gallega, per poder analitzar la seva situació sociolingüística.
- Interpretar una àmplia varietat de textos en qualsevol mitjà (orals, impresos, audiovisuals) en llengua gallega.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis d'Anglès i Català

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els principals moviments socials, culturals i històrics de Galícia.
- Interpretar i valorar críticament l'evolució històrica de la llengua gallega, per poder analitzar la seva situació sociolingüística.
- Interpretar una àmplia varietat de textos en qualsevol mitjà (orals, impresos, audiovisuals) en llengua gallega.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis d'Anglès i de Clàssiques

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els principals moviments socials, culturals i històrics de Galícia.
- Interpretar i valorar críticament l'evolució històrica de la llengua gallega, per poder analitzar la seva situació sociolingüística.
- Interpretar una àmplia varietat de textos en qualsevol mitjà (orals, impresos, audiovisuals) en llengua gallega.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els principals moviments socials, culturals i històrics de Galícia.
- Interpretar i valorar críticament l'evolució històrica de la llengua gallega, per poder analitzar la seva situació sociolingüística.
- Interpretar una àmplia varietat de textos en qualsevol mitjà (orals, impresos, audiovisuals) en llengua gallega.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis d'Anglès i Francès

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els principals moviments socials, culturals i històrics de Galícia.

- Interpretar i valorar críticament l'evolució històrica de la llengua gallega, per poder analitzar la seva situació sociolingüística.
- Interpretar una àmplia varietat de textos en qualsevol mitjà (orals, impresos, audiovisuals) en llengua gallega.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i comprendre la situació sociolingüística actual.
2. Analitzar i interpretar textos primaris i secundaris sobre la cultura i societat gallegues actuals.
3. Aplicar els coneixements adquirits per a millorar el coneixement públic general de la diversitat lingüística i/o cultural.
4. Argumentar idees i opinions amb precisió en les llengües pròpies i en les adquirides al grau.
5. Comparar diferents esdeveniments, personatges o temes històrics succeïts a Galícia en el mateix període o en períodes diferents.
6. Comprendre textos avançats, acadèmics o professionals en les llengües pròpies i en les adquirides al grau.
7. Demostrar un domini dels coneixements avançats i de les metodologies científiques relacionats amb la lingüística, la literatura, la història i la cultura que capaciten per cursar educació especialitzada de postgrau en l'àrea d'estudi pròpia o altres de similars.
8. Demostrar un domini dels mètodes propis del treball acadèmic individual que capaciten per cursar educació especialitzada de postgrau en l'àrea d'estudi pròpia o altres de similars.
9. Descriure l'evolució diacrònica i temàtica de la Història de Galícia.
10. Descriure la naturalesa i els trets principals de la cultura i la civilització de Galícia.
11. Desenvolupar vincles laborals i de recerca en entorns multiculturals i interdisciplinaris que contribueixin a la col·laboració internacional.
12. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuals en els textos formals i científics.
13. Generar estratègies que facilitin l'augment i la millora del respecte mutu en entorns multiculturals.
14. Identificar els fets històrics i els processos socials que van repercutir de manera decisiva en l'evolució de la llengua gallega.
15. Localitzar i organitzar informació rellevant disponible a internet, bases de dades, etc.
16. Participar en debats presencials i virtuals sobre temes relacionats amb la història, cultura i societat de Galícia.
17. Redactar textos expressant una opinió, argumentant una idea o comentant un text sobre temes relacionats amb la història, cultura i societat de Galícia.
18. Situar la llengua gallega en el context de les varietats lingüístiques romàniques.
19. Treballar de manera autònoma i responsable en un entorn professional o de recerca per aconseguir els objectius prèviament planificats.
20. Treballar individualment i/o en equip de forma efectiva en entorns multiculturals i interdisciplinaris aplicant valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics propis d'un grau en llengua estrangera que forma a l'estudiant per a la comunicació intercultural.
21. Utilitzar les noves tecnologies per a la captació i organització d'informació, aplicada a la formació pròpia continuada i a la solució de problemes en l'activitat professional i/o de recerca.

Continguts

- I. Descripció sociolingüística de la Galícia actual i breu anàlisi històric.
- II. Origen i formació de l'idioma gallec.
- III. El període medieval.
- IV. Els *Séculos Escuros*.
- V. El període contemporani.

Metodologia

En termes generals, es dirigirà l'aprenentatge mitjançant el següent conjunt de tècniques i accions:

- 1) Classes magistrals amb suport de TIC i lectures en grup.
- 2) Introducció de la sessió, presentació del text, valoració i discussió crítica col·lectiva.
- 3) Tutories de suport per a la realització dels treballs (presentacions, ressenyes).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques amb TIC; realització de treballs a classe, anàlisi, valoració i discussió de documents escrits, problemes, casos pràctics i avaluació	52	2,08	1, 2, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21
Tipus: Supervisades			
Preparació de treballs i tutories	15	0,6	2, 3, 7, 8, 13, 15, 19, 20, 21
Tipus: Autònomes			
Lectura de llibres de text, dossiers, textos i realització de treballs	70	2,8	2, 3, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21

Avaluació

En la correcció de les activitats i proves d'avaluació es tindrà en compte que s'hagi obtingut un grau d'assoliment suficient de les competències segons els resultats d'aprenentatge esperats, que s'estableixen en aquesta Guia docent.

El sistema d'avaluació s'organitzarà en tres mòduls:

- 1) Proves escrites sobre els continguts teòrics de la matèria.
- 2) Lliurament de treballs individuals.
- 3) Presentacions públiques i debat de textos a l'aula.

L'avaluació del curs serà contínua, i inclourà la feina feta al llarg del curs, tant les diverses proves com els treballs lliurats durant tot el semestre.

Es considerarà com a **'no evaluable'** si l'estudiant hagi realitzat menys de 2/3 parts de les activitats d'avaluació.

Per participar a la **reavaluació**, l'estudiant ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes dels quals equivalgui a un mínim de les 2/3 parts de la qualificació total. Tindran dret a recuperació els estudiants que tinguin una nota mitjana igual o superior a 3'5. Algunes tasques no es poden repetir (participació a classe, presentacions orals, exercicis fets a classe).

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, s'informarà l'alumnat del procediment i data de revisió de les qualificacions.

EL PLAGI: El plagi total i parcial de qualsevol dels exercicis es considerarà automàticament un SUSPENS (0) de l'exercici plagiat. PLAGIAR és copiar de fonts no identificades d'un text, sigui una sola frase o més, que es fa passar per producció pròpia (això inclou copiar frases o fragments d'Internet i afegir-los sense modificacions al text que es presenta com a propi), i és una ofensa greu.

CASOS PARTICULARS: L'alumnat amb escolarització prèvia en llengua, literatura i cultura gallegues haurà de complir les mateixes condicions d'avaluació que la resta d'estudiants, fins i tot si la professora el dispensa d'assistir a classe. La responsabilitat del seguiment de les activitats formatives i d'avaluació recau exclusivament en l'estudiant.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Lliurament de treballs individuals	30%	10	0,4	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21
Presentacions públiques i debat de textos a l'aula	20%	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18
Proves escrites sobre els continguts teòrics de la matèria	50%	2	0,08	1, 2, 5, 9, 10, 12, 14, 17, 18

Bibliografia

ÁLVAREZ BLANCO, Rosario; MONTEAGUDO, Henrique (eds.) (2005). *Norma lingüística e variación. Unha perspectiva desde o galego*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega / ILG. Disponible a: http://consellodacultura.gal/mediateca/pubs.pdf/norma_lingua.pdf

ÁLVAREZ DE LA GRANJA, María; GONZÁLEZ SEOANE, Ernesto (eds.) (2003). *A estandarización do léxico*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega / ILG. Disponible a: <http://consellodacultura.gal/mediateca/extras/estandarizacion.pdf>

BARREIRO FERNÁNDEZ, X.R. (1981). *Historia contemporánea de Galicia*. Vigo: Galaxia.

FERNÁNDEZ, M. A. / M. A. Rodríguez (coord.) (1994). *Lingua inicial e competencia lingüística en Galicia*. A Coruña: RAG.

FERNÁNDEZ, M. A. E M. A. Rodríguez (coord.) (1995). *Usos lingüísticos en Galicia*. A Coruña: RAG.

FERNÁNDEZ, M. A. E M. A. Rodríguez (coord.) (1996). *Actitudes lingüísticas en Galicia*. A Coruña: RAG.

FERREIRO, Manuel. (1996). *Gramática histórica galega. Fonética e Morfosintaxe*. Santiago de Compostela: Laiovento.

FERREIRO, Manuel (2001). *Gramática histórica galega. Lexicoloxía*. Santiago de Compostela: Laiovento.

FREIXEIRO MATO, X. R. (2006). *Lingua, nación e identidade*. Bertamiráns: Laiovento.

IGLESIAS ÁLVAREZ, Ana (2003). *Falar galego: "no veo por qué"*. Aproximación cualitativa á situación sociolingüística de Galicia. Vigo: Xerais.

LABRAÑA, Sabela(2000). "Identidade e usos lingüísticos. Segunda xeración de inmigrantes galegos en Cataluña". A: GONZÁLEZ, Helena; LOSADA, Elena; RIQUER, Isabel de (eds.): *Professor Basilio Losada: ensinar a pensar con liberdade e risco*. Barcelona: Universitat de Barcelona, pp. 463-471.

KABATEK, Johannes (2000). *Os Falantes como lingüistas: tradición, innovación e interferencias no galego actual*. Bello, María Xesús (trad.); Regueira, Xosé Luís (prol.). Vigo: Edicións Xerais de Galicia.

MARIÑO PAZ, Ramón (1998). *Historia da lingua galega*. Santiago de Compostela: Sotelo Blanco.

MARIÑO PAZ, R. (2003). *O Idioma galego no limiar da súa renacementa: estudo lingüístico de textos pregaleguistas*. A Coruña: Área de Filoloxía Galega, Departamento de Galego-Portugués, Francés e Lingüística.

MIGUÉLEZ - CARBALLEIRA, Helena (2014). *Galiza, um povo sentimental?: género, política e cultura no imaginário nacional galego*. Santiago de Compostela: Através Editora.

MONTEAGUDO, H. (1993). "A lingua galega no século XVI". En: P. Díaz Fernández (coord.) *Fray Antonio de Guevara e a cultura do Renacemento en Galicia*. Lugo: Deputación Provincial, vol. 1, páxs. 25-38.

MONTEAGUDO, H. (1999). *Historia social da lingua galega*. Vigo: Galaxia.

PENSADO TOMÉ, J. L. (1989). "O galego no século da Ilustración". En: *Grial* 102, pág. 183-198.

PORTAS, M. (1997 [1991]). *Lingua e sociedade na Galiza*. A Coruña: Bahía.

PREGO VÁZQUEZ, Gabriela (2004). "Alternancia lingüística e construción dunha nova clase social na Galicia rururbana". *Actas do II Simposio Internacional sobre o Bilingüismo (Vigo, outubro de 2002)*. Vigo: Universidade de Vigo, pp. 1579-1592.

REGUEIRA, Xosé Luís (2009). "Cambios fonéticos e fonolóxicos no galego contemporáneo". *Estudos de lingüística galega*. Vol. I, pp. 147-167. Disponible a: <http://dx.doi.org/10.3309/1989-578X-09-8>>

RODRÍGUEZ ALONSO, M. (2004). *O Españolismo lingüístico*. A Coruña: Espiral Maior.

SARMIENTO, M. (1995). *Coloquio de vintecatros galegos rústicos*. Ed. de R. Mariño. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega.

VÁZQUEZ CORREDOIRA, F. (1998). *A Construção da língua portuguesa frente ao castelhano: o galego como exemplo a contrário*. Santiago de Compostela: Laiovento.

VILLARES, R. (2004). *Historia de Galicia*. Vigo: Galaxia.

Referències a internet:

<http://academia.gal/recursos>